

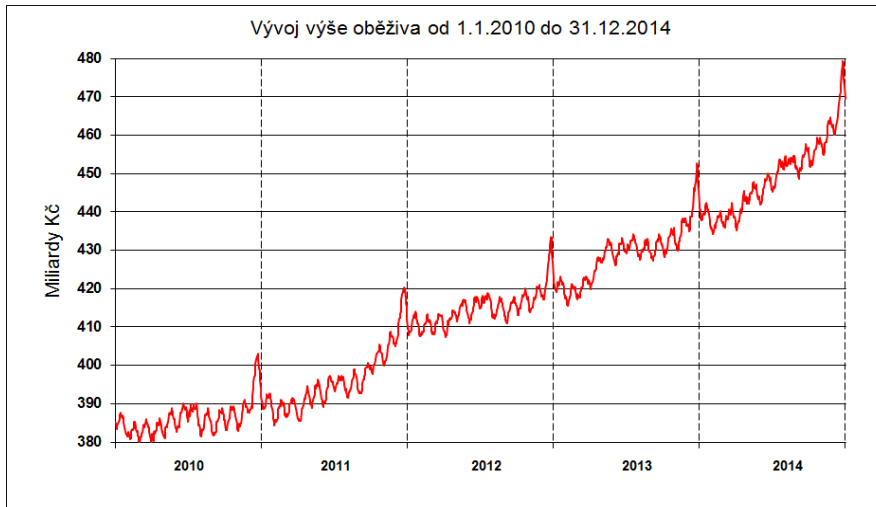
Padělané a pozměněné bankovky a mince zadržené na území České republiky v roce 2014

doc. Ing. Lubomír Lízal, Ph.D.
člen bankovní rady ČNB

- **Počet padělků** zadržovaných v ČR v roce 2014 se **zvýšil**.
- Naprostá **většina** padělků českých bankovek byla **nevalné „kvality“**.
- Pokud budou lidé věnovat penězům při jejich přebírání dostatečnou **pozornost**, měli by padělky snadno rozpoznat.
- Návod na **kontrolu ochranných prvků** bankovek nabízí ČNB např. v mobilní aplikaci České peníze, v interaktivních vzdělávacích hrách, na svých webových stránkách nebo v informačních letácích.

- **Hodnota oběživa** k 31.12. 2014: 469,5 mld. Kč

Nejčastější nominál v oběhu:

- bankovka **1 000 Kč**
(cca 12 ks/osoba)
- mince **1 Kč**
(cca 47 ks/osoba)

V oběhu je stále 11,7 mil. kusů neplatných bankovek 50 Kč.

- **výměna zdarma v ČNB (do 31. 3. 2017)**

České bankovky a mince jsou v mezinárodním srovnání **velmi bezpečné** a výzkum, vývoj a aplikace ochranných prvků **patří ke světové špičce**.

1) Bankovku vezměte **do prstů**:

- bankovkový papír je specifický na dotyk
- bankovka není hladká, na lící straně by měl být hmatem citelný hlubotisk

2) Bankovku prohlédněte **proti světlu**:

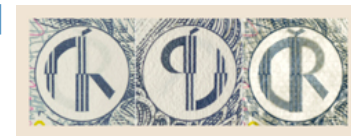
- zkontrolujte vodoznak

- zkontrolujte ochranný proužek (mikrotext a měnící se barvu)

- zkontrolujte soutiskovou značku

3) Bankovku sklopte:

- v ornamentu na rameni portrétu je skrytý obrazec s nominální hodnotou

- při pohybu bankovky se na líci mění proměnlivá barva

- vpravo na líci je dvoubarevný iridiscentní pruh

Ukázka napodobení vodoznaku a ochranného proužku

Pravá bankovka

Padělaná bankovka

- Na území ČR bylo **zadrženo 2 398 kusů** padělaných a pozměněných českých bankovek a mincí.

Zadrženo	2013	2014
Padělky CZK	2 045	2 398
v oběhu	1 942	2 224
policíí	103	174
Padělky celkem	3 130	5 461
v oběhu	2 789	3 496
policíí	341	1 965

- Dohromady i s padělky cizích měn **zadrženo 5 461 kusů** padělaných a pozměněných bankovek a mincí.
- **Počet zadržených padělků stoupl**, proto je stále nutné věnovat při přebírání bankovek pozornost jejich ochranným prvkům.

Padělky českých bankovek:

1 padělek připadá na **164 924 kusů** bankovek v oběhu.

vs

Padělky EUR:

1 padělek připadá na **10 668 kusů** bankovek v oběhu.

- Situace v ČR:
 - zadrženo celkem 2 372 kusů padělků českých bankovek
 - v oběhu je 391,2 mil. kusů českých bankovek
- Situace v eurozóně:
 - zadrženo cca 1 643 000 kusů padělků bankovek EUR
 - v oběhu je 17,528 mld. kusů bankovek EUR

- **Z celkem 2 398 kusů** padělaných a pozměněných českých bankovek a mincí bylo:
 - 2 372 kusů padělaných bankovek
 - 9 kusů padělaných mincí
 - 17 kusů pozměněných bankovek a mincí
- **Hodnota padělaných bankovek CZK je 2,221 mil. Kč.**
- **Nejčastěji padělané** nominály jsou 1 000 Kč a 500 Kč.
 - 49,75 % zadržených padělků 1 000 Kč (1 180 ks)
 - 13,45 % zadržených padělků 500 Kč (319 ks)

Počty padělků – inovované vzory

500 Kč	Počet ks	1 000 Kč	Počet ks	2 000 Kč	Počet ks	5 000 Kč	Počet ks
vzor 1995, 1997	118	vzor 1996	1 077	vzor 1996, 1999	164	vzor 1999	58
vzor 2009	201	vzor 2008	103	vzor 2007	79	vzor 2009	3
celkem	319	celkem	1 180	celkem	243	celkem	61

500 Kč

1 000 Kč

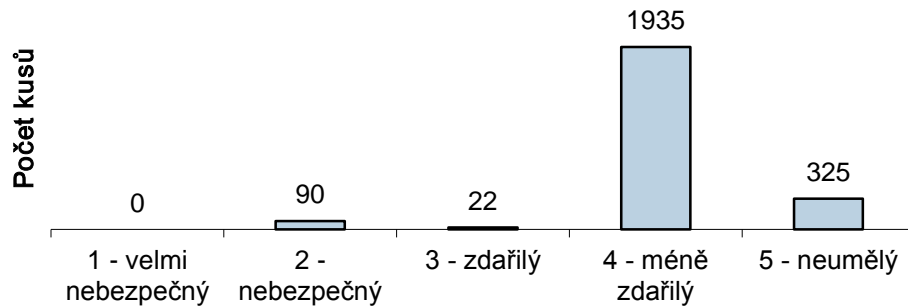

2 000 Kč

5 000 Kč

Padělky bankovek CZK podle stupňů nebezpečnosti - rok 2014

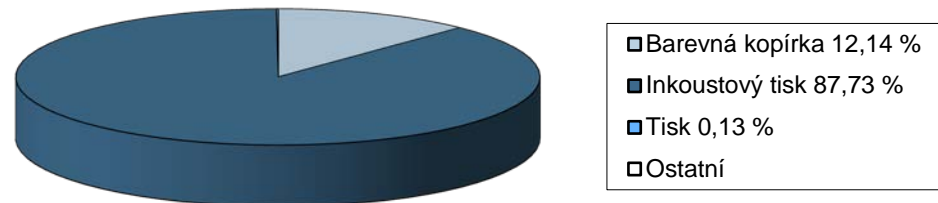

U padělků českých bankovek **převažuje 4. stupeň (méně zdařilé).**

- bez napodobení ochranných prvků, případně s nekvalitním napodobením některých z nich

Většina padělků se stále tiskne na **inkoustových tiskárnách.**

Způsoby padělání u padělků bankovek CZK - rok 2014

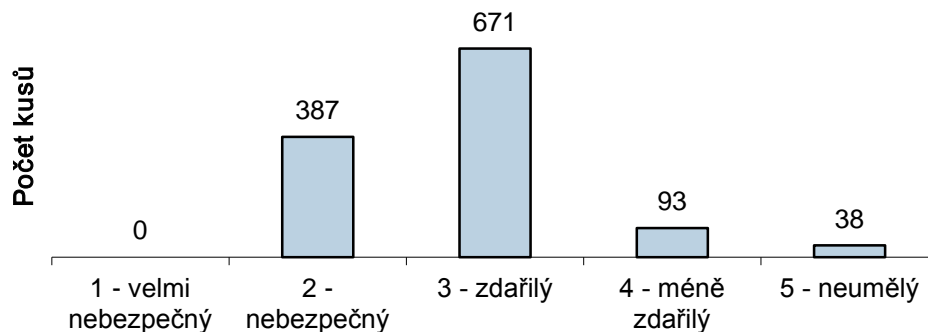
Padělky bankovek EUR

zachycené v ČR jsou mnohem častěji (než české bankovky) hodnoceny

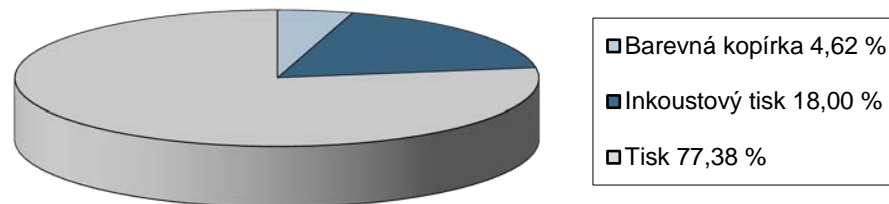
2. a 3. stupněm nebezpečnosti.

V porovnání s padělky českých bankovek převažoval u bankovek EUR zadržovaných v ČR v roce 2014 klasický tisk z plochy (ofset).

Padělky bankovek EUR podle stupňů nebezpečnosti - rok 2014

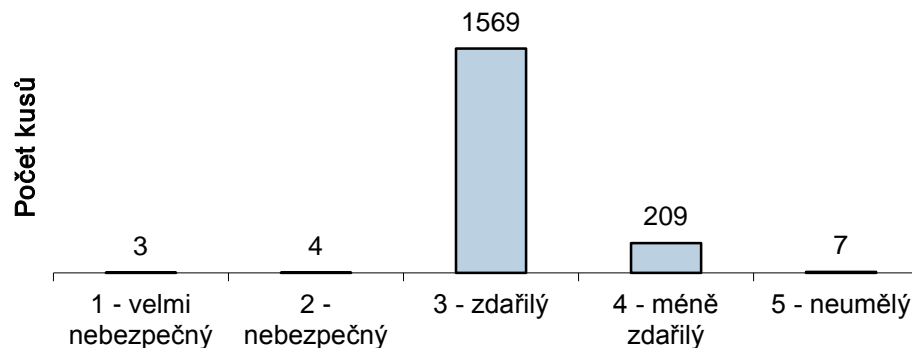

Způsoby padělání u padělků bankovek EUR - rok 2014

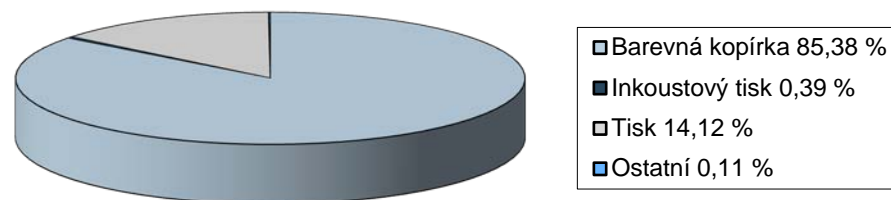
U padělků USD převažuje **3. stupeň** nebezpečnosti.

Padělky bankovek USD podle stupňů nebezpečnosti - rok 2014

V porovnání s padělky českých bankovek převažovala barevná kopírka, na rozdíl od minulých let, kdy měl většinu klasický tisk z plochy (ofset).

Způsoby padělání u padělků bankovek USD - rok 2014

Nejvíce padělků českých bankovek bylo zadrženo tradičně v **Praze (1 028 kusů)**.
Následují města Ostrava (211 ks), Plzeň (206 ks), Zlín (141 ks), Brno (139 ks).

- **Zadržení většího množství padělků CZK v roce 2014:**
 - duben: zatčení padělatelů nebezpečných padělků hodnot 500 Kč a 1000 Kč
 - květen: PČR Ústeckého kraje – celkem 48 ks padělky všech nominálních hodnot
 - září: PČR Zlín – 129 ks různých nominálních hodnot

Mince

- Počet zadržených padělaných českých mincí se snížil
 - 2012: zadrženo 113 ks mincí CZK
 - 2013: zadrženo 37 ks mincí CZK
 - 2014: zadrženo 9 ks mincí CZK

V případě mincí jde většinou o tzv. **technické padělky**, které jsou používány do automatů.

V roce 2014 bylo na území České republiky zadrženo **3 063 kusů** padělaných a pozměněných bankovek a mincí **zahraničních měn.**

EURO

- Padělků EUR bylo zadrženo celkem **1 238 kusů**, z toho 1 189 kusů bankovek a 49 kusů mincí.
 - nejčastěji padělky 50 EUR (399 kusů), 500 EUR (275 kusů)

USD

- Padělků USD bylo zadrženo celkem **1 792 kusů**.
 - převažovaly padělky hodnoty 100 USD (1 784 kusů)
 - policie ÚOOZ Teplice zadržela 1 529 ks padělků 100 USD

Právo odmítnout přijetí bankovky či mince má každý jednotlivec, pokud se domnívá, že jde o padělek (s výjimkou osob, které mají povinnost podezřelé peníze zadržet).

- Podezřelé peníze není možné dále použít k placení – takové jednání je trestné.
 - podezřelou bankovku nebo minci odnese na Policii ČR a informujte o vašem podezření
- Bankovka nebo mince bude **předána České národní bance**, která ji prozkoumá a určí její pravost.
 - pokud se ukáže, že bankovka nebo mince je pravá, bude vrácena původnímu majiteli
 - půjde-li o padělek, bude zadržena bez náhrady, za padělky nelze poskytnout náhradu

Běžně poškozenou bankovku nebo minci **musí k výměně přijmout každá pobočka obchodní banky provádějící pokladní operace nebo pobočka České národní banky** a bezplatně ji vyměnit (v souladu se zákonem č. 136/2011 Sb., o oběhu bankovek a mincí).

- U některých druhů poškození peněz může být **obtížné určit jejich pravost a platnost.**
- Převážnou většinu neúmyslných poškození pravých a platných českých peněz **ČNB nahradí.**
- Pro **nárok na výměnu** poškozených bankovek nebo mincí je klíčový druh poškození:
 - běžně poškozené peníze se **vyměňují na počkání**
 - nestandardně poškozené peníze budou na přepážce bank zadrženy a předány České národní bance, která poškození posoudí a rozhodne o poskytnutí náhrady

Běžně poškozená bankovka (lze vyměnit)

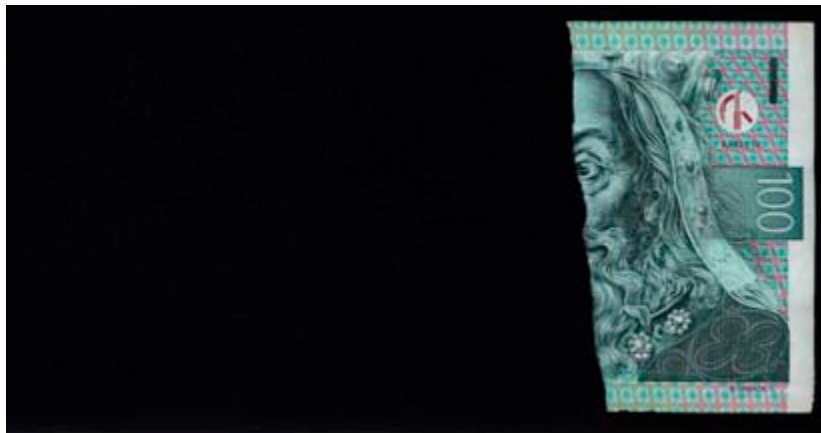
Nestandardně poškozená (bez výměny)

Necelé (lze vyměnit – více jak 50 %)

Necelá (bez náhrady – pod 50 %)

Poškozená nástražným systémem
(bez náhrady)

ČNB v oblasti padělaných bankovek **vzdělává a informuje** veřejnost.

- **Aplikace České peníze** pro mobilní zařízení:
 - dostupná pro mobilní zařízení s operačním systémem iOS (Apple), Android a pro tablety s OS Windows 8
- 20 let ČNB a české měny – hry na interaktivní vzdělávací výstavě „20 let chráníme českou korunu“
 - téma peněžního oběhu a ochranných prvků: Korunománie, Bezpečná bankovka
- Kniha „České bankovky a mince 1993–2012“ Leopolda Surgy
- Aplikace České bankovky a České mince na webu ČNB
- Brožury o bankovkách a ochranných prvcích ke stažení na webu ČNB
- Lentikulární **kartička** 1 000 Kč s ukázkou ochranných prvků

www.cnb.cz

doc. Ing. Lubomír Lízal, Ph.D.

člen bankovní rady ČNB